

Verslag van de (19^e) vergadering van de Werkgroep Duurzaamheid op 10 december 2018 ten huize van Ephraïma de Kluijver, Mr. Beelpark 31.

Aanwezig: Arie van den Andel (voorzitter)
Ephraïma de Kluijver
Marcel Nieuwkerk
Marnix Balke
Tinus Hoogendoorn
Wim van Spronsen

Afwezig: Gert van de Beek

1. Opening

Arie opent de vergadering en heet allen hartelijk welkom. Vervolgens gaat hij voor in gebed.

2. Mededelingen

In deze vergadering nemen we afscheid van Arie, hij heeft jarenlang de duurzaamheidscommissie geleid als voorzitter. Vanwege privéomstandigheden is het niet meer te combineren met andere activiteiten voor de AK. We zullen zijn kennis en enthousiasme missen, met Marnix hebben we een goede vervanger gevonden.

3. Verslag van de op 5 november 2018 gehouden vergadering

- Bij 'Nieuwe onderwerpen' (10) staat per abuis Arie vermeld voor het navragen van een box voor inzamelen van oude mobieltjes en cartridges, dat moet Tinus zijn. Verder is het tekstueel akkoord.
- De aanleg van zonnepanelen op kerkelijke gebouwen en pastorieën, alsmede de realisering van de door de werkgroep opgestelde 'Balans' is positief ontvangen door het C.v.K. Wachten is op nadere reactie.
- Wat zijn de onkosten van afvalverwerking bij de kerkelijke gebouwen van Hervormd Ede. Tinus heeft dit nagevraagd. Het kerkelijk bureau betaald €33,- per maand voor restafval bij ter Horst uit Veenendaal. Bij ACV liggen de kosten voor bedrijfsafval aanzienlijk lager met €12,50 per maand, maar het restafval wordt maar eens in de 4 weken opgehaald, terwijl ter Horst wekelijks langskomt om het restafval op te halen. Later in de vergadering worden de verschillende mogelijkheden van afvalscheiding verder besproken (bij 6).
- Op het laatste moment is toch nog goedkeuring gegeven om de klokken van de Oude Kerk op 2 minuten voor 12 te luiden als noodklok voor het milieu, een initiatief van Greenpeace. Dit nadat Arie een noodoproep had verzonden naar Anne Sauer over de noodzaak hiervan. Hierbij werd de voorlichtingsavond over duurzaamheid, op 19 november in Bennekom, genoemd waar Lex Hoefsloot een inleiding over duurzaamheid had gehouden en Peter Scholtens een uiteenzetting hield over de Routekaart Ede energieneutraal in 2050 en Ede los van het gas.

- Het 'Groene Kerk' bordje wordt meer zichtbaar bij de bel opgehangen van het kerkelijk bureau, helaas nog wel achter glas.
- Informatiegesprek met vertegenwoordiging van de Ger. Kerk Vrijgemaakt was een aangenaam gesprek. Gesproken is over de acties in het land, onze website is geraadpleegd, beleidsplan en kerkorde zijn doorgenomen. Door samen te werken meer verbinding.
- Inzameling van oude mobieltjes en cartridges voor Children's Relief. Tijdens de vergadering is voorgesteld om een box hiervoor bij HAC te plaatsen. Als dit mogelijk is zal hierover in de Kerkbode een berichtje geplaatst worden.

Actie Tinus

4. Ingekomen

- Mail, d.d. 10-11-2018, van Marcel met een filmpje van Ede TV over het klimaatweekend in Bennekom.
- Mail, d.d. 21-11-2018 van Tinus over het bordje 'Groene Kerk' achter een raam van Rehoboth.
- Mail, d.d. 26-11-2018 van Marcel of we ook Ede TV moeten uitnodigen op 27 november, verwijzend naar de opnames van Ede TV over het klimaatweekend in Bennekom.
Opnames van Ede TV zijn alleen mogelijk na toestemming van de spreker, i.d.g. Alfred Slomp. Als we dit bij een andere informatieavond willen realiseren moeten we dat voortijdig bij de spreker(s) navragen.
- Mail, d.d. 29-11-2018, van Groene Kerken met een oproep de klokken te luiden voor het klimaat op 1 december.
- Mail, d.d. 29-11-2018 over het 'slaafvrijer' maken van chocolade.

5. Evaluatie van de op 27 november gehouden informatieavond

- Communicatie (aankondiging vooraf) en uitnodigingen in de verschillende kerken;
 - o Gebruik beamer dia en posters is voor zover mogelijk door iedereen gedaan bij eigen kerkgemeente.
 - o Berichtgeving in kerkbode (2x), Ede-Stad (zie mail van Tinus, d.d.16-11-2018), op onze eigen website en in wijkbrieven. Nog een verslag in de Kerkbode is gewenst als terugblik op de avond. **Actie Tinus**
 - o Gebruik van uitnodigingskaartjes om uit te delen bij de ingang, was vanwege eeuwigheidszondag niet altijd gepast (leermoment).
 - o Hadden we meer kunnen doen aan publiciteit? Misschien had het iets geholpen als bij de aankondiging van de duurzaamheidsavond in de kerkbode een de afbeelding van de poster was gebruikt als eyecatcher.
- Gebruik Rehoboth was een goede keuze. Zeker met de flexibele koffieschenkers, met de mogelijkheid voor het schenken van duurzame koffie verdient een compliment.
- Verschillende kerkgemeenschappen zoals Nederlands Gereformeerd, Ger. Kerk Vrijgemaakt, Lutherse en Baptiste gemeente waren ook aanwezig.
- De opkomst met 50 personen, een zaal vol, was zeker niet verkeerd. We hadden echter per hervormde kerkgemeente meer opkomst verwacht. Misschien dat de titel van het onderwerp niet bij iedereen goed viel. In dezelfde week was ook een gemeenteavond van de Oude kerk georganiseerd.

Mogelijk dat de kerkgemeenten zonder beamerinstallatie meer aandacht behoeven voor publiciteit.

- De gevraagde digitale aanmelding hoefde geen drempel te zijn voor deelname, omdat het ook mogelijk was om je niet aan te melden. Door de digitale aanmelding kon men ook gelijk onze website inzien.
- Indeling van en toelichting in de bijeenkomst/afsluiting was goed voorbereid en werd goed ontvangen.
- Alfred bracht het thema leuk met veel interactie met de aanwezigen, ook de tafelgesprekjes waren goed. Wel soms wat rommelig met de bakken met materialen, hoogstwaarschijnlijk omdat twee avonden in één werden gedaan. Hierdoor was er weinig ruimte voor echte discussie. Maar aan het enthousiasme van Alfred zal het niet liggen.
- Totale kosten verantwoording:
 - Spreker Alfred Slomp € 205,- (incl. € 5,- voor reiskosten)
 - Drukkosten € 15,60
 - Koffie-/theeverstrekking; schatting 2 x verstrekking voor ca. 50 personen à € 1,- = € 100Totaal: € 320,60.
Alle kosten zijn door Diaconie vergoed.
We hebben op de begroting van de Diaconie voor 2018 € 750,- beschikbaar.

6. Het gebruik van afvalcontainers in onze kerkgebouwen.

Op woensdag 12 december heeft Arie gesproken met Martijn Geluk van het kerkelijk bureau over afvalscheiding in onze kerkgebouwen en het kerkelijk bureau. Er is een collectief contract met afvalverwerker ter Horst. Dit bedrijf heeft een vestiging in Veenendaal van waaruit Ede wordt bediend en was de goedkoopste.

Zowel bij ter Horst als bij ACV is er geen mogelijkheid voor plasticafval bij bedrijfspanden, waartoe ook de kerkelijke gebouwen worden gerekend. Vanwege een chip kan het plasticafval niet meegenomen worden door de ophaaldienst voor huishoudens. Martijn heeft onderzoek verricht naar een mogelijkheid om plastic afval apart in te zamelen, maar dat bleek niet mogelijk.

De Bethelkerk heeft naast een container voor restafval ook een container voor GFT. Ook Rehoboth heeft 2 afvalcontainers. Het papierafval van het kerkelijk bureau wordt door een vrijwilliger meegenomen, uitgezonderd vertrouwelijk stukken die door een gespecialiseerd bedrijf voor vernietiging van vertrouwelijke papieren wordt opgehaald. De Nieuwe kerk heeft een container voor restafval, af en toe wordt de GFT container van de dominee gebruikt die door ACV wordt geleegd. Papier en plastic wordt door vrijwilligers meegenomen. Daarnaast heeft de Nieuwe Kerk een eigen composthoop achter de kerk, voornamelijk voor de vele bladeren van de bomen. De Ark heeft 1 container voor restafval, evenals de Sionkerk. Dit overziende is op het gebied van afvalscheiding in onze kerkelijke gebouwen niet zoveel rendement meer te behalen.

7. Aandachtspunten

- Betere communicatie is gewenst voor promotie van de duurzaamheidscommissie bij de hervormde gemeente Ede. Wat is onze visie, waar staan we voor, wat willen we uitdragen. Een eerste aanzet hiervoor kan een presentatie bij de verschillende kerkenraden zijn en meer aandacht in de kerkbode,

bijvoorbeeld het plaatsen van interessante artikelen over duurzaam leven in de bijlage op de achterkant, zoals laatst in Trouw rond de klimaatconferentie van Katowice.

- Binnenkort wordt gestart met de bouw van een SOOS ruimte boven op de Rank bij de Nieuwe Kerk, dit zou gelijk een mooi moment kunnen zijn voor het plaatsen van zonnepanelen.
- Uitzoeken waar de beslissers zitten bij AK en C.v.K. voor het doorzetten van duurzame projecten. Zodat we meer daadkrachtig onze duurzame ideeën kunnen realiseren.

Zoals Tinus mooi heeft opgesteld op een briefje en aan ons heeft uitgedeeld tijdens de vergadering, te weten:

- Ontkoppelen van hemelwaterafvoer bij kerkelijke gebouwen
- Plaatsen van zonnepanelen op kerken/kerkelijke gebouwen (SOOS NK?)
- Gebruik van duurzame bouwmethod(e)n
- Overschakelen op een duurzame bank (ASN/Tridos)
- Gebruik van duurzame koffie/thee (beheerders)
- Gebruik van duurzame reinigingsmiddelen (beheerders)
- Gebruik van diverse afvalcontainers voor het scheiden van afval (zie ook 6)
- Gebruik van 100 % gerecycled papier voor Kerkbode en bij printers in kerkgebouwen (is nagenoeg budgetneutraal)

8. De organisatie van een volgende voorlichtingsavond

Herenboeren???

9. Nieuwe onderwerpen

Is vanwege de tijd geen gebruik van gemaakt.

10. Rondvraag / w.v.t.t.k.

Geen

11. Sluiting.

Arie sluit de vergadering af met gebed en wens ons de kracht en de moed om door te gaan.

Dit was de laatste vergadering met Arie; wij allen wensen hem Godszegen toe, we zullen je missen. Een goede tijd toegewenst samen met je vrouw Ina.

De volgende vergadering van de werkgroep is gepland op 14 januari om 20.00 uur bij Ephraïma, Mr. Beelpark 31.